

Quickscan natuurtoets Landgoed Meddosche Veld in Meddo

eindversie januari 2013, rapportnummer 1271

Quickscan natuurtoets Landgoed Meddosche Veld in Meddo

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Colofon

Zelhem : januari 2013

Rapportnummer : 1271
Projectnummer : 1902

Opdrachtgever : G.J.N. Melse / J.A. Bentvelzen
Contactpersoon : Dhr. G.J.N. Melse

Opdrachtnemer : Stichting Staring Advies
Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem
T 0314 641910
F 0314 641909
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

Auteur(s) : ing. R. Boerboom / S.J.J. Wamelink

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Stichting Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Stichting Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Stichting Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Stichting Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Stichting Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Stichting Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	10
3.1	Methode	10
3.2	Resultaten	11
4	Flora- en faunawet	16
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	16
4.2	Wettelijke consequenties	18
5	Conclusie	19
Bijlage 1	KISAL gegevens periode 2002-2012	20
Bijlage 2	KISAL gegevens periode voor 2002	21
Bijlage 3	Impressie plangebied	22
Bijlage 4	Wettelijk kader	23

1 Inleiding en doel

In het kader van de geplande ontwikkeling voor de locatie Landgoed Meddosche Veld in Meddo is het noodzakelijk het plangebied ecologisch te beoordelen met betrekking tot de Flora- en faunawet. Het plan is om op de locatie functieverandering plaats te laten vinden. Op de onderzochte locatie wordt een landgoed gesticht. De heer Melse is betrokken bij de plannen en heeft Stichting Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren op deze locatie. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande ruimtelijke ontwikkeling schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Meddosche Veld, deelgebied A (Grevinkweg) en deelgebied B (Illegoorweg)
Plaats: Meddo
Gemeente: Winterswijk
Provincie: Gelderland

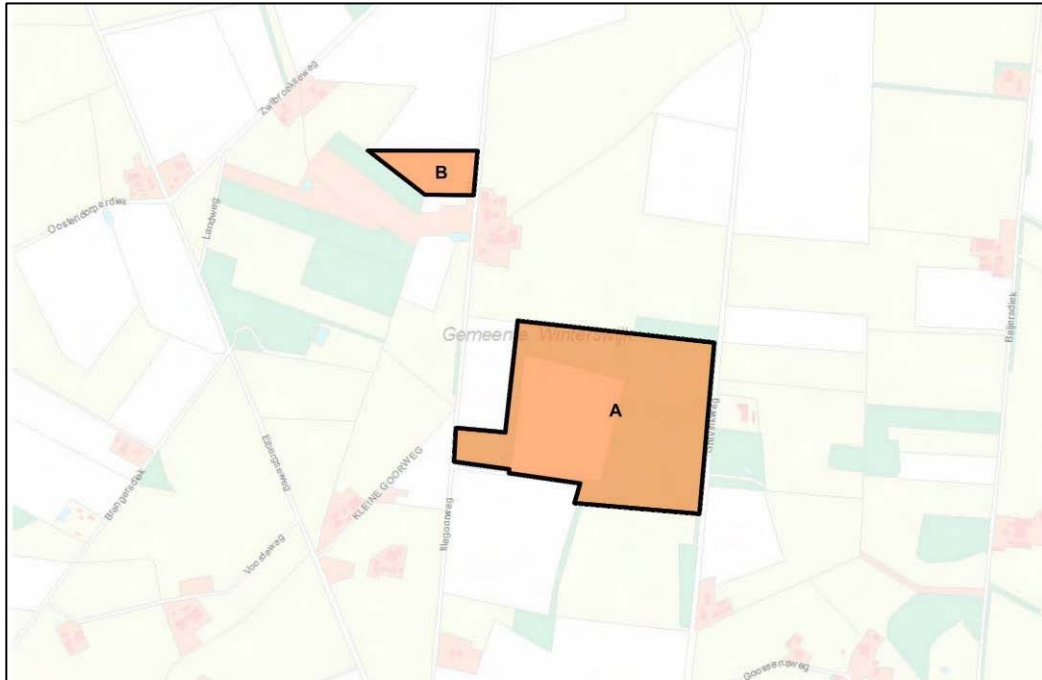
Beschrijving van het plangebied

Het plangebied voor het nieuw te stichten landgoed is gelegen in de Gemeente Winterswijk, in het landelijk gebied ten noorden van de woonkern Meddo, nabij de Grevinkweg en de Illegoorweg (figuur 1). Het landgoed heeft een totale oppervlakte van circa 15,5 hectare, waarvan 5,87 hectare op het moment van onderzoek in agrarisch in gebruik is. De percelen zijn kadastraal bekend onder Winterswijk Sectie: P, Perceelnummers 371 (deelgebied A) en 502 (deelgebied B). Deelgebied A van het plangebied wordt deels bepaald door houtopstanden met loof- en naaldhout en een agrarisch perceel. Deelgebied B ligt in een open agrarisch gebied, waar graslandpercelen en maïsakkers afgewisseld worden met boerenerven en enkele houtopstand (zie figuur 1 en 2).

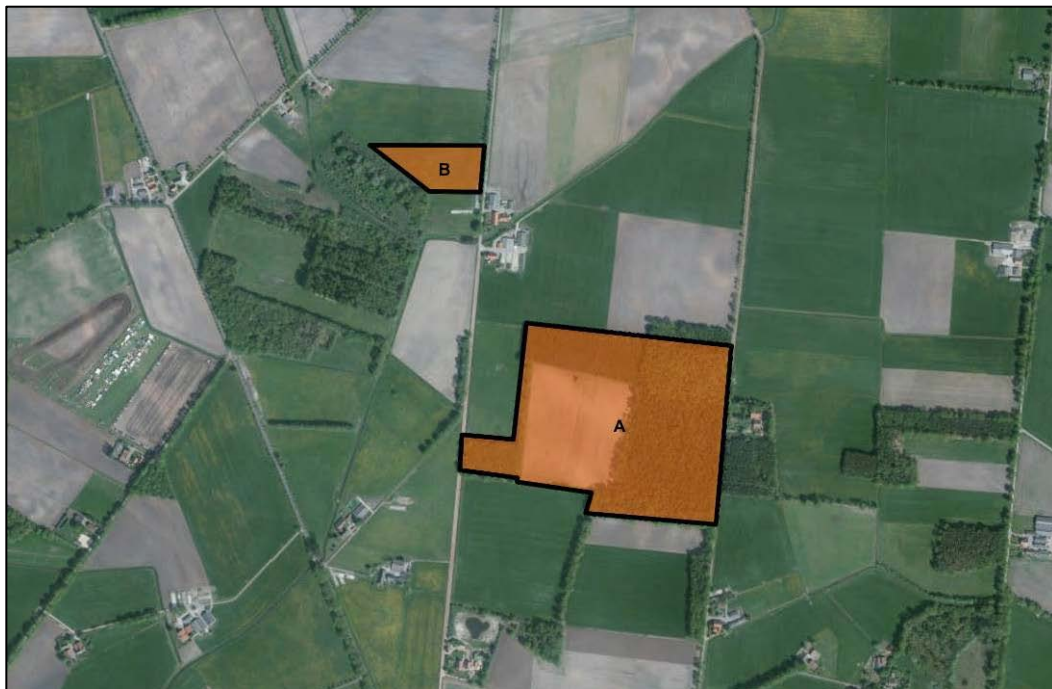
De landbouwpercelen die tot het landgoed behoren hebben ecologisch gezien momenteel vrijwel geen waarde. Op het landbouwperceel in deelgebied A wordt de laatste jaren maïs verbouwd. Deelgebied B is in gebruik als schapenwei.

Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om op de planlocatie een nieuw landgoed te stichten. In het noordoostelijke deel van het agrarisch perceel in deelgebied A zal een landhuis geplaatst worden. De bouwvoor van beide percelen worden natuurtechnisch afgegraven, waardoor er een goede uitgangspositie ontstaat voor de ontwikkeling van vochtig schraal grasland of natte heide, met langs de randen overgangen naar drogere grasland en/of heide. In beide percelen worden verder enkele poelen gegraven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (oranje).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (oranje).

Beschermde status plangebied

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweven en ecologische verbindingszones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweven is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingszones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Binnen de Ecologische Hoofdstructuur geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingsplanwijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken heeft de provincie de te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied gespecificeerd. In de gehele EHS geldt de landschappelijke verwevenheid van natuur, bos en landschapselementen met cultuurgronden als wezenlijk kenmerk. Daarnaast zijn er per regio nog specifieke kenmerken aangewezen.

Het plangebied ligt binnen de EHS (zie figuur 3). Deelgebied A is deels begrenst als EHS-verweven en deelgebied B valt binnen een ecologische verbindingszone (EVZ).

Het landbouwperceel dat onderdeel uitmaakt van deelgebied A is aangewezen als EHS-verweving. EHS-verweving omvat landgoederen onder de Natuurschoonwet (daarop aanwezige grotere natuur- en bosgebieden zijn tot de EHS-natuur gerekend), landbouwgebieden met natuurwaarden en landbouwgebieden met een hoge dichtheid aan natuur- en bouselementen. Door natuurontwikkeling en agrarisch natuurbeheer wordt de natuurwaarde van het gebied als geheel versterkt. Voor EHS-verweving geldt hetzelfde ruimtelijke beleid als voor EHS-natuur, met de volgende verschillen:

- regulier agrarisch en extensief recreatief gebruik kan worden voortgezet, waarbij tevens vergroting van aanwezige agrarisch bouwpercelen aan de orde kan zijn;
- ruimte voor extensieve recreatievormen (als natuurkamperen, kano-, voet- en fietsroutes met zeer beperkte voorzieningen);
- ruimte voor nieuwe landgoederen.

Voor de EVZ (EVZ Zwillbrock-Korenburgerveen) waarbinnen deelgebied B valt zijn de inrichtingsmodellen Kamsalamander en Vuurvlinder van toepassing. De EVZ Zwillbrock-Korenburgerveen loopt van het natuurgebied Zwillbrocker Venn (D) in zuidelijke richting via het landgoed Gelderesch bij Meddo, de Wissinkbeek volgend, richting de Groenlosche Slinge. Vanaf de Groenlosche Slinge loopt de EVZ weer in zuidelijke richting tot aan het Korenburgerveen. Het Meddosche Veld, het landgoed Gelderesch en het Korenburgerveen zijn aangewezen als EHS natuur. Deelgebied B grenst aan het EHS-natuurgebied Meddosche Veld, welke in eigendom is van Staatsbosbeheer (zie figuur 3).

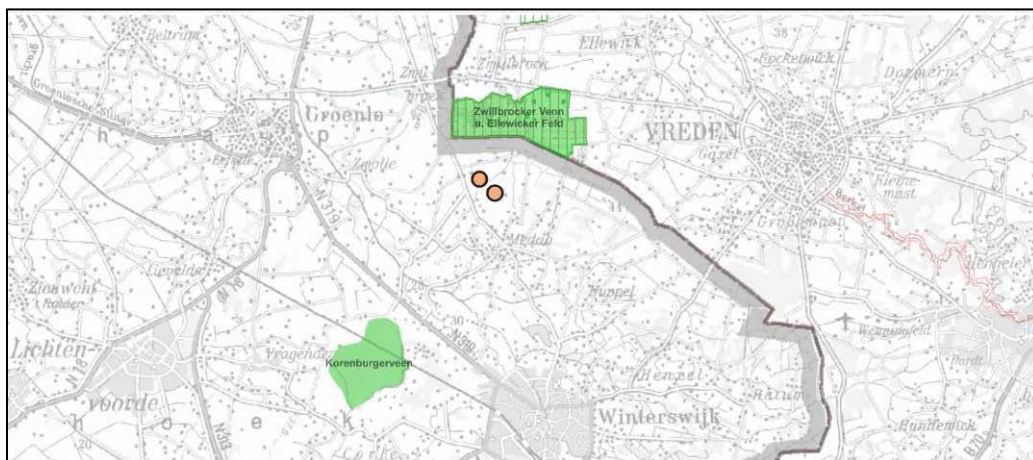
Figuur 3. Ligging van het plangebied ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Effectbeoordeling EHS

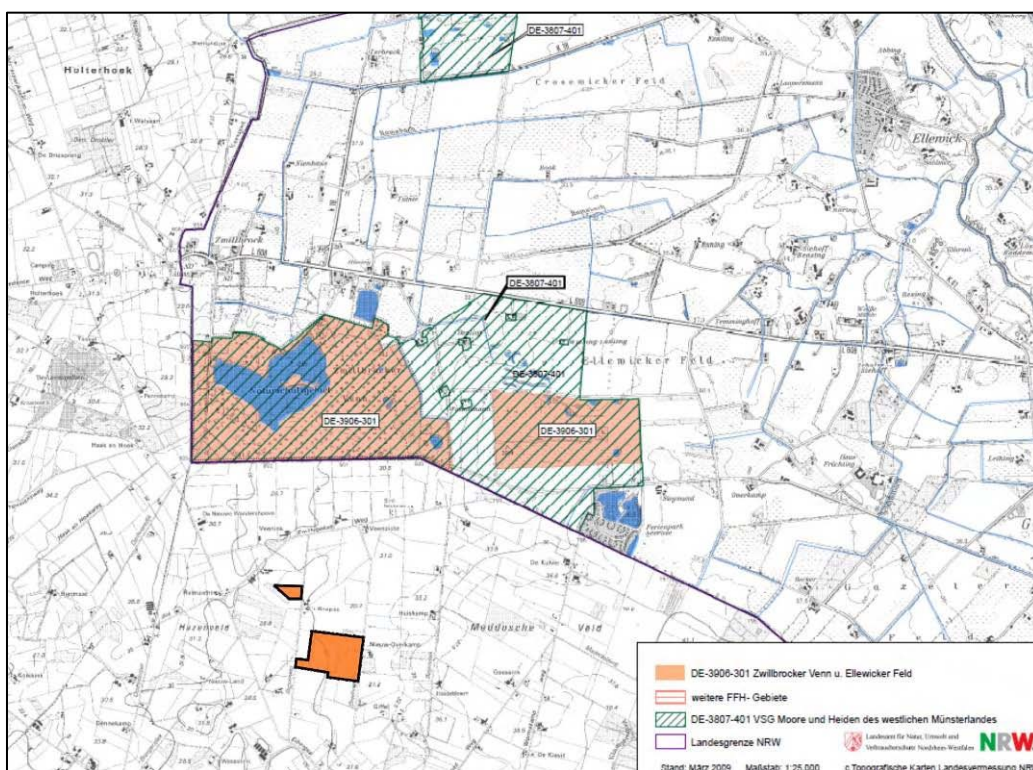
Het te ontwikkelen landgoed zal aansluiten bij de begrensde EHS en daarmee van aanzienlijk belang zijn voor het behoud van de kernkwaliteiten ter plaatse. Naast de geplande ontwikkelingen in de natuurwaarden per biotooptype, zullen ook diersoorten die niet van één type biotoop afhankelijk zijn, maar van biotoopcomplexen, profiteren van de aanleg van het landgoed. Te denken valt hierbij aan de grotere soorten vogels die in het bos broeden, maar vaak daarbuiten voedsel zoeken. Daarbij kan gedacht worden aan: verschillende soorten roofvogels, houtduif, holenduif en groene specht. Ook grote soorten grondgebonden zoogdieren vallen onder deze categorie (ree, vos, das en andere marterachtigen) en vleermuizen. Veel soorten van het “ouderwetse” cultuurlandschap, zoals geelgors, grasmus, kneu, roodborstapuit en grauwe klauwier broeden in de struwelen maar zoeken in de aangrenzende graslanden, akkers en heide naar voedsel. Naast de geschetste positieve ontwikkelingen in de natuurwaarden ter plekke zal door verbetering van de ecologische infrastructuur van vooral voedselarme leefgebieden de kwaliteit van de ecologische verbindingzone tussen het Zwillbrocker Venn en het Korenburgerveen ook toenemen.

Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Zwillbrocker Venn – Ellewicker Feld) ligt op korte afstand (circa 1 km) van het plangebied. Het dichtstbijzijnde natura 2000-gebied in Nederland (Korenburgerveen) ligt op circa 3 km afstand van het plangebied (zie figuren 4 en 5).

Figuur 4. Ligging van het plangebied (oranje) t.o.v. de Natura 2000-gebieden 'Zwillbrocker Venn – Ellewicker Feld' en 'Korenburgerveen' (groen).

Figuur 5. Ligging van het plangebied (oranje) t.o.v. het Natura 2000-gebied 'Zwillbrocker Venn – Ellewicker Feld'.

Effectbeoordeling Natura 2000

Door de afstand tot de Natura 2000 gebieden 'Zwillbrocker Venn – Ellewicker Feld' en 'Korenburgerveen' en de geplande ontwikkelingen in het plangebied zijn nadelige effecten op de beide beschermde gebieden niet te verwachten. De beschermde natuurwaarden van de Natura 2000 gebieden zullen niet aangetast worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied. Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten bevat twee onderdelen:

- 1) Het raadplegen van de databank van Stichting Staring Advies. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.
- 2) Het raadplegen van relevante verspreidingsatlassen op het gebied van flora en fauna. Voor het plangebied zijn de volgende atlassen geraadpleegd:
 - a. Atlas van de flora van Oost-Gelderland
 - b. Atlas van Nederlandse Broedvogels
 - c. Digitale zoogdieratlas van de Zoogdiervereniging VZZ
 - d. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005
 - e. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen
 - f. De dagvlinders van Nederland
 - g. De Nederlandse libellen

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Stichting Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	05-11-2012	10.30 uur	Bewolkt, droog, 8 °C, wind 2 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het quickscan natuuronderzoek.

3.2.1 Literatuuronderzoek

1. KISAL

In de natuurdatabank KISAL zijn recentelijk (periode 2002-2012) geen waarnemingen van beschermde soorten in het plangebied aangetroffen. In de directe en ruimere omgeving van het plangebied zijn wel beschermde soorten aangetroffen (zie bijlage 1). Het betreft waarnemingen van planten, vogels, zoogdieren en amfibieën. De volgende beschermde soorten zijn aangetroffen in de omgeving van het plangebied:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker complex, kleine watersalamander, koningsvaren en ree.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): wilde gagel.
- Flora- en faunawet, tabel 3, vogels (streng beschermd): boompieper, geelgors, gele kwikstaart, grasmus, graspieper, havik, kievit, nijlgans, patrijs, rietgors, steenuil, tapuit, veldleeuwerik, watersnip, wulp en zomertortel.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande recent aangetroffen beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied of de directe omgeving.

In de periode voor 2002 zijn waarnemingen van voornamelijk vogels in het plangebied aangetroffen. In de directe en ruimere omgeving van het plangebied zijn verder ook verschillende beschermde soorten aangetroffen (zie bijlage 2). Het betreft waarnemingen van planten, vogels, amfibieën en dagvlinders. De volgende beschermde soorten zijn voor 2002 aangetroffen in de omgeving van het plangebied:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bruine kikker, gewone pad, groene kikker complex en kleine watersalamander.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): klokjesgentiaan en wilde gagel.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): kamsalamander en rouwmantel.
- Flora- en faunawet, tabel 3, vogels (streng beschermd): appelvink, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger, buizerd, fazant, fitis, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, glanskop, goudhaantje, grasmus, graspieper, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, grote lijster, grutto, holenduif, houtduif, huismus, kauw, kievit, kleine bonte specht, kleine karekiet, kneu, koekoek, kuifmees, kwartel, matkop, nijlgans, patrijs, ransuil, ringmus, scholekster, spotvogel, steenuil, veldleeuwerik, wilde eend, wulp, zanglijster, zomertortel, zwarte mees en zwarte roodstaart.

Enkele van de bovengenoemde soorten zijn ook in de periode na 2002 in het plangebied en in de directe en ruimere omgeving hiervan vastgesteld. Tevens kan men enkele vermelde (vogel)soorten, welke na 2002 niet voor het plangebied vermeld zijn, wel in het plangebied verwachten.

2. Verspreidingsatlassen

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor de kilometerhokken waarbinnen het plangebied zich bevindt (244-449 en 245-449), de aanwezigheid van één licht beschermde plantensoort weer: gewone dotterbloem (Flora- en faunawet, tabel 1). Zwaar beschermde soorten zijn niet in de directe omgeving bekend. In de wijde omgeving wordt de aanwezigheid van de streng beschermde klokjesgentiaan en wilde gagel (Flora- en faunawet, tabel 2) weergegeven. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier vooral soorten van bos en struweel en het agrarisch gebied. Naast algemene soorten als winterkoning, merel, koolmees en houtduif zijn er een aantal Rode Lijstsoorten aangetroffen in het betreffende atlasblok. Het betreft deels soorten van het agrarisch landschap als gele kwikstaart, graspieper en grutto en deels soorten van bos en struweel als grauwe vliegenvanger, koekoek en wielewaal. Ook de boomvalk, buizerd, havik, huismus, kerkuil, ransuil, sperwer en steenuil, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het plangebied.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor het kilometerhok (236-443) waarbinnen het plangebied ligt melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten: Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): egel, haas, hermelijn, konijn, mol en ree.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): eekhoorn.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): das en waterspitsmuis.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl) en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 maakt in de directe omgeving van het plangebied melding van enkele beschermde amfibieënsoorten en één reptielensoort:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bruine kikker, groene kikker complex en kleine watersalamander.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): levendbarende hagedis.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): heikikker en kamsalamander.

Waarnemingen van streng beschermde soorten vissen zijn niet bekend geworden. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in en in de directe omgeving van het plangebied aangetoond. Door het ontbreken van geschikt habitat voor de diverse soorten ongewervelde dieren worden deze niet in het plangebied en de directe omgeving verwacht.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

De houtopstanden in deelgebied A zijn ontstaan door aanplant van bos op heide, ongeveer tachtig jaar geleden. De vegetatie in de houtopstanden is matig ontwikkeld met voornamelijk algemene plantensoorten van (matig) voedselarme bossen als pijpenstrootje, pilzegge, struikhei en wilde kamperfoelie. Het landbouwperceel in deelgebied A en het deelgebied B zijn agrarisch in gebruik en de vegetatie is structuurarm en herbergt alleen algemene plantensoorten van voedselrijke en ruderaal omstandigheden.

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De houtopstanden zijn geschikt als groeiplaats van de licht beschermde brede wespenorchis. Overige licht beschermde soorten worden niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Groeiplaatsen van de streng beschermde wilde gagel zijn niet in het plangebied aangetroffen. Door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen (zonnige plaatsen op natte, zure, matig voedselarme zand-, leem- of veengrond: vochtige tot natte heidenen, blauwgraslanden, afgeplagde terreinen en langs venoevers) wordt de aanwezigheid van de streng beschermde klokjesgentiaan niet verwacht. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid bevestigen dit.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: boomklever, boomkruiper, grote bonte specht, houtduif, koolmees, merel, pimpelmees en vink. Een deel van de aangetroffen soorten broedt mogelijk in het plangebied. Verder is het gebied geschikt als foerageergebied voor enkele vogelsoorten. De houtopstanden in deelgebied A zijn geschikt als broedplaats of vaste verblijfplaats voor vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van bijvoorbeeld buizerd en havik in het deelgebied A aangetroffen.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) beschermde soorten aangetroffen. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door overige algemene, licht beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 1) als egel, haas, konijn, mol en ree. Dit wordt bevestigd door de literatuurstudie.

Eekhoorn

Van de eekhoorn zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. De houtopstanden in deelgebied A zijn geschikt als leefgebied voor de eekhoorn. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen in de vorm van boomnesten en geen (sporen van) eekhoorns in het plangebied aangetroffen.

Das

Van de das zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. De houtopstanden in deelgebied A zijn geschikt als leefgebied voor de das. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen in de vorm van burchten en geen (sporen van) dassen in het plangebied aangetroffen.

Waterspitsmuis

Van de waterspitsmuis zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. De beide deelgebieden zijn niet geschikt als leefgebied voor de waterspitsmuis. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen en geen (sporen van) waterspitsmuizen in het plangebied aangetroffen en worden hier ook niet verwacht.

Overige streng beschermde zoogdieren worden niet verwacht.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen van) vleermuizen waargenomen. Gebouwen en (loof)bomen met geschikte holten ontbreken in het plangebied, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van zowel gebouwbewonende als boombewonende soorten uitgesloten is.

Een groot deel van de houtopstanden in deelgebied A bestaat uit naaldbomen. De meeste naaldboomsoorten zijn nauwelijks in trek als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Naaldbomen vormen namelijk minder snel geschikte holten dan loofbomen. Bij gezonde naaldbomen groeit verder een gat weer snel dicht. Alleen bij zeer oude naaldbomen neemt de harsstroom af waardoor een gat minder snel dicht. Daarnaast leveren naaldbomen bij verwonding kleverige hars waaraan de vleermuizen kunnen blijven plakken. Oude naaldbomen van enige omvang, met mogelijke geschikte holten en spleten, ontbreken in het plangebied.

De omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De opstanden in deelgebied A en de aan deelgebied B grenzende houtopstanden vormen een aaneengesloten geheel en staan in verbinding met overige groenstructuren. Een vliegroute of essentieel foerageergebied van vleermuizen kan binnen het plangebied verwacht worden.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. Het literatuuronderzoek vermeldt het recent voorkomen van enkele beschermde amfibieënsoorten in de omgeving van het plangebied. Sporadisch kunnen enkele licht beschermde amfibieënsoorten (Flora- en faunawet, tabel 1) het plangebied doorkruisen. Geschikt voortplantingswater ontbreekt in het plangebied. Geschikt landhabitat voor licht beschermde amfibieën is in het plangebied voorhanden. Streng beschermde amfibieënsoorten als kamsalamander zijn recent niet aangetroffen en worden ook niet in het plangebied verwacht.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en ook niet te verwachten. In het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor deze diergroep. Streng beschermde reptielensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. Geschikt leefgebied voor vissen ontbreekt.

Ongewervelden

Beschermde ongewervelden (dagvlinders/libellen etc.) zijn niet in het plangebied aangetroffen en ook niet te verwachten. De streng beschermde rouwmantel is voor 2002 in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Het betreft een éénmalige waarneming van een rondzwervend exemplaar. Geschikt leefgebied ontbreekt voor deze dagvlindersoort en overige beschermde soorten van deze ecologische groep.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 3). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

De houtsoptanden in deelgebied A zijn potentieel geschikt als groeiplaats voor de licht beschermde brede wespenorchis (Flora- en faunawet, tabel 1). Voor licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. In natuurdatabank KISAL en de Atlas van de Flora van Oost-Gelderland zijn in het plangebied geen groeiplaatsen van streng beschermde soorten aangetroffen. Dit wordt bevestigd door het veldbezoek. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Daarnaast zijn van een aantal soorten de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Onder andere zijn de nesten van boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer jaarrond beschermd. De aanwezigheid van deze vogelsoorten wordt waarschijnlijk geacht. Er zullen geen bomen gekapt worden en verstoring van vaste verblijfplaatsen van vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn vindt niet plaats. Voor boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer is het uitvoeren van een aanvullend onderzoek niet noodzakelijk.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) licht beschermde zoogdieren waargenomen. Sporadisch kan het plangebied doorkruist worden door algemene, licht beschermde soorten als egel, haas en algemene muizensoorten (Flora- en faunawet, tabel 1). Voor licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Verblijfplaatsen van streng beschermde soorten als das en eekhoorn komen mogelijk voor in het plangebied. Verstoring van vaste verblijfplaatsen van das (burchten) en eekhoorn (boomnesten) vinden niet plaats. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is echter niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen?

Nee → Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is niet noodzakelijk

2. Zijn er bomen?

Ja

Zijn er (zichtbare) holtes, spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. Maakt de houtopstanden en overige beplanting deel uit van een mogelijke route/verbinding?

Ja → Verstoring van de houtopstanden (kap) vindt niet plaats. Nader onderzoek naar routes van vleermuizen is niet noodzakelijk,

De verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn niet aanwezig door het ontbreken van geschikte (loof)bomen met (geschikte) holten. Het plangebied en de directe omgeving is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Verstoring, door bijvoorbeeld het verwijderen van bomen en struiken, vindt niet plaats en het plangebied zal na de inrichting meer geschikte foerageermogelijkheden bieden voor de aanwezige vleermuizen. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk voor vleermuizen.

Overige diersoorten

Amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet aangetroffen. Gezien het ontbreken van voortplantingswater en geschikt leefgebied zijn zwaar beschermde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden niet te verwachten in het plangebied. Voor de, in de literatuur vermelde, licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het graven van enkele poelen en de ontwikkeling van vochtig schraal grasland of natte heide, met overgangen naar drogere grasland en/of heide zullen een gunstige uitwerking hebben op amfibieën, reptielen en ongewervelden. Vestiging van verschillende streng beschermde soorten als heikikker, kamsalamander en levendbarende hagedis behoort tot de mogelijkheid. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroepen.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Zoogdieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Amfibieën

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

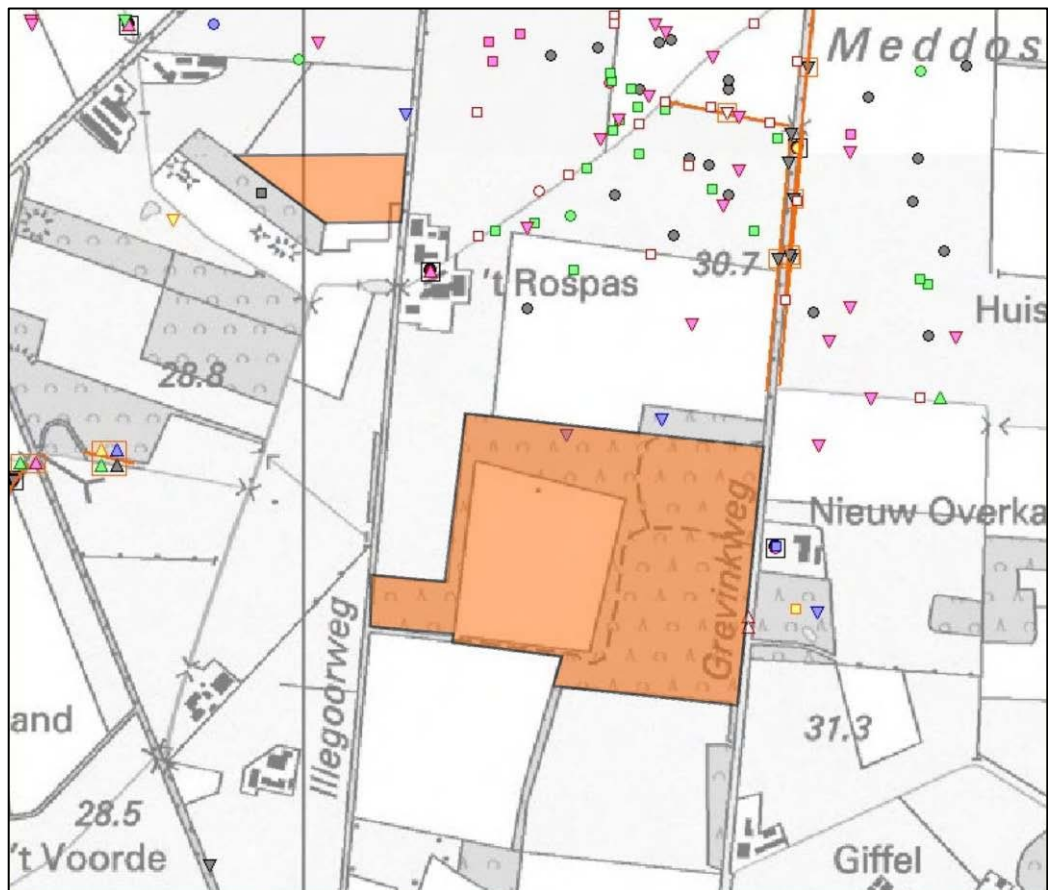
Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie Landgoed Meddosche Veld in Meddo trekken we de volgende conclusie:

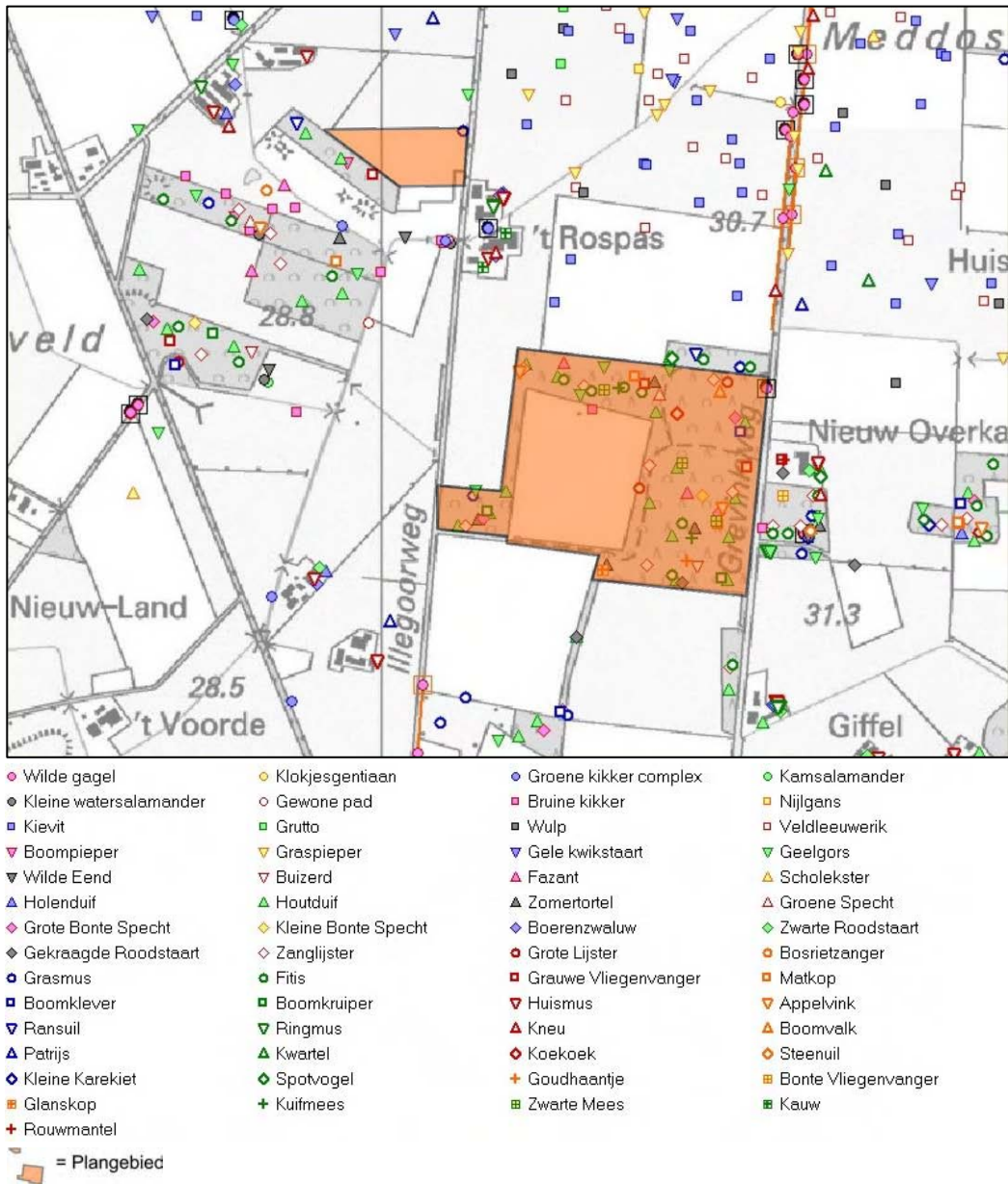
Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Bijlage 1 KISAL gegevens periode 2002-2012

◆ Nijlgans	● Tapuit	◆ Havik	● Patrijs
● Kievit	○ Watersnip	■ Wulp	■ Zomertortel
■ Steenuil	■ Veldleeuwerik	■ Boompieper	■ Graspieper
▼ Gele kwikstaart	▼ Grasmus	▼ Geelgors	▼ Rietgors
▼ Wilde gagel	▼ Koningsvaren	▲ Groene kikker complex	▲ Kleine watersalamander
▲ Gewone pad	▲ Bruine kikker	▲ Bastaardkikker	▲ Ree
- = Plangebied

Bijlage 2 KISAL gegevens periode voor 2002

Bijlage 3 Impressie plangebied

Deelgebied A

Deelgebied B

Bijlage 4 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoensis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting staring advies

Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem

T 0314 641910
F 0314 641909

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

